

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/128/EB

2009 m. spalio 21 d.

nustatanti Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

(1) Kaip numatyta 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1600/2002/EB, nustatančio šeštąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą ⁽⁴⁾, 2 ir 7 straipsniuose, siekiant tausiojo pesticidų naudojimo, atsižvelgiant į atsargumo ir prevencijos nuostatas, reikėtų nustatyti bendrus teisinius pagrindus.

(2) Šiuo metu ši direktyva turėtų būti taikoma pesticidams, kurie yra augalų apsaugos produktai. Tačiau tikimasi, kad ateityje šios direktyvos taikymo sritis bus išplėsta, kad apimtų ir biocidinius produktus.

(3) Šioje direktyvoje nustatytos priemonės turėtų papildyti priemones, nustatytas kituose susijusiuose Bendrijos teisės aktuose, ypač 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvoje 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos ⁽⁵⁾, 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvoje 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos ⁽⁶⁾, 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/60/EB, nustatančioje Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus ⁽⁷⁾, 2005 m. vasario 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių pesticidų likučių kiekių augalinės ir gyvūninės kilmės maiste ir pašaruose ar ant jų ⁽⁸⁾ ir 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ⁽⁹⁾, ir nedaryti joms poveikio. Šios priemonės taip pat neturėtų pažeisti savanoriškų priemonių pagal reglamentus dėl struktūrinių fondų arba pagal 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai ⁽¹⁰⁾.

(4) Ekonominės priemonės gali atlikti svarbiausią vaidmenį siekiant tikslų, susijusių su tausiuoju pesticidų naudojimu. Todėl reikėtų skatinti naudoti tokias priemones tinkamu lygmeniu kartu pabrėžiant, kad atskiros valstybės narės gali spręsti dėl jų naudojimo, nepažeisdamos valstybės pagalbos teikimo taisyklių taikymo.

(5) Siekdamas sudaryti palankesnes sąlygas įgyvendinti šią direktyvą, valstybės narės turėtų pasitelkti nacionalinius veiksmų planus, skirtus nustatyti kiekybinius uždavinius, tikslus, priemones, tvarkaraščius ir rodiklius, siekiant sumažinti pesticidų naudojimo keliamą grėsmę bei poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai bei skatinti parengti ir įdiegti integruotąją kenkėjų kontrolę ir alternatyvius metodus arba priemones, kad būtų sumažinta priklausomybė nuo pesticidų naudojimo. Valstybės narės turėtų stebėti augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra itin pavojingų veikliųjų medžiagų, naudojimą ir nustatyti jų naudojimo mažinimo tvarkaraščius ir tikslus, ypač kai

⁽¹⁾ OL C 161, 2007 7 13, p. 48.

⁽²⁾ OL C 146, 2007 6 30, p. 48.

⁽³⁾ 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 263 E, 2008 10 16, p. 158), 2008 m. gegužės 19 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 254 E, 2008 10 7, p. 1) ir 2009 m. sausio 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2009 m. rugsėjo 24 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 103, 1979 4 25, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 206, 1992 7 22, p. 7.

⁽⁷⁾ OL L 327, 2000 12 22, p. 1.

⁽⁸⁾ OL L 70, 2005 3 16, p. 1.

⁽⁹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1.

⁽¹⁰⁾ OL L 277, 2005 10 21, p. 1.

šios priemonės yra tinkamos siekiant rizikos mažinimo tikslų. Nacionalinius veiksmų planus reikėtų suderinti su įgyvendinimo planais, kurie vykdomi pagal kitus susijusius Bendrijos teisės aktus; juose taip pat galima sugrupuoti tikslus, kurių siekiama kitais su pesticidais susijusiais Bendrijos teisės aktais.

- (6) Šios direktyvos tikslų įgyvendinimui yra labai svarbus keitimasis informacija apie valstybių narių nacionaliniuose veiksmų planuose nustatytus tikslus ir veiksmus. Todėl reikėtų įpareigoti valstybes nares reguliariai teikti ataskaitas Komisijai ir kitoms valstybėms narėms, visų pirma dėl jų nacionalinių veiksmų planų įgyvendinimo bei rezultatų ir įgytos patirties. Remdamasi valstybių narių pateikta informacija, Komisija turėtų teikti atitinkamas ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai, jei reikia, kartu su atitinkamais teisėkūros pasiūlymais.
- (7) Derėtų numatyti, kad nacionaliniai veiksmų planai rengiami ir keičiami taikant 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/35/EB, nustatančią visuomenės dalyvavimą rengiant tam tikrus su aplinka susijusius planus ir programas ⁽¹⁾.
- (8) Būtina, kad valstybės narės nustatytų platintojų, konsultantų ir profesionalių pesticidų naudotojų pirminio ir papildomo mokymo bei pažymėjimų sistemas, vestų tokio mokymo apskaitą, siekdamos užtikrinti, kad esami ar būsimi pesticidų naudotojai aiškiai suvoktų grėsmę žmonių sveikatai bei aplinkai ir žinotų apie tinkamas priemones, kuriomis galima šią grėsmę kuo labiau sumažinti. Profesionalių naudotojų mokymo kursai gali būti derinami su mokymo kursais, organizuojamais pagal Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005.
- (9) Pesticidų pardavimas, įskaitant pardavimą internetu, yra svarbus platinimo grandinės elementas ir jo metu galutiniams naudotojams, visų pirma profesionaliems naudotojams, turėtų būti suteikti specialūs patarimai dėl saugos instrukcijų, skirtų žmonių sveikatai ir aplinkai apsaugoti. Neprofesionaliems naudotojams, kurių informavimo ir apmokymo lygis paprastai nėra toks pats, reikėtų suteikti rekomendacijas, visų pirma susijusias su saugiu pesticidų tvarkymu ir saugojimu bei su pakuočių šalinimu.
- (10) Atsižvelgiant į riziką, kuri gali kilti dėl pesticidų naudojimo, plačioji visuomenė turėtų būti geriau informuojama apie bendrą pesticidų naudojimo poveikį rengiant informavimo kampanijas, perduodant informaciją per mažmeninius ir kitomis tinkamomis priemonėmis.
- (11) Mokslinių tyrimų programos, kuriomis siekiama nustatyti pesticidų naudojimo poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, įskaitant didelės rizikos grupių tyrimus, turėtų būti skatinamos Europos ir nacionaliniu lygmenimis.
- (12) Dėl pesticidų tvarkymo ir purškimo reikia nustatyti minimalius sveikatos ir saugos darbo vietoje reikalavimus, apimant tokių produktų poveikio darbuotojams grėsmę, taip pat bendras ir specialias prevencines priemones šiai grėsmei sumažinti; tokios priemonės reglamentuojamos 1998 m. balandžio 7 d. Tarybos direktyvoje 98/24/EB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos nuo rizikos, susijusios su cheminiais veiksniais darbe ⁽²⁾ ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe ⁽³⁾.
- (13) Kadangi 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/42/EB dėl mašinų ⁽⁴⁾ bus nustatytos pesticidų purškimo įrangos pateikimo į rinką taisyklės, užtikrinančios aplinkosaugos reikalavimų laikymąsi, siekiant kuo labiau sumažinti su tokios įrangos naudojimu susijusį neigiamą pesticidų poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, tikslinga nustatyti jau naudojamos pesticidų purškimo įrangos reguliarios techninės apžiūros sistemą. Valstybės narės savo nacionaliniuose veiksmų planuose turėtų apibūdinti, kaip jos užtikrins tų reikalavimų įgyvendinimą.
- (14) Pesticidų purškimas iš oro gali turėti didelį neigiamą poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, ypač dėl purškalo dreifo. Todėl purškimas iš oro turėtų apskritai būti uždraustas numatant galimą išimtį tais atvejais, kai purškimas iš oro yra akivaizdžiai pranašesnis dėl mažesnio poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, palyginus su kitais purškimo būdais, arba kai nėra tinkamų alternatyvų, jei naudojamos geriausios esamos technologijos dreifui sumažinti.
- (15) Vandens aplinka yra ypač jautri pesticidų poveikiui. Todėl būtina skirti ypač daug dėmesio tam, kad būtų išvengta paviršinio vandens ir požeminio vandens taršos, imantis atitinkamų priemonių, pvz., sukurti buferines ir apsaugos zonas arba pasodinti gyvatvores išilgai paviršinio vandens telkinių, siekiant, kad purškalo dreifo, drenažinio nutekėjimo ir nuotėkio poveikis vandens telkiniui būtų kuo mažesnis. Buferinių zonų dydis turėtų visų pirma priklausyti nuo dirvožemio savybių ir pesticidų savybių, taip pat

⁽¹⁾ OL L 156, 2003 6 25, p. 17.

⁽²⁾ OL L 131, 1998 5 5, p. 11.

⁽³⁾ OL L 158, 2004 4 30, p. 50.

⁽⁴⁾ OL L 157, 2006 6 9, p. 24.

- nuo žemės ūkio pobūdžio atitinkamose vietovėse. Pesticidų naudojimas vietovėse, kuriose išgaunamas geriamasis vanduo, transporto maršrutuose, pvz., geležinkelio linijos, ar šalia jų arba ant sandarių ar itin pralaidžių paviršių, gali kelti didesnę vandens aplinkos užteršimo grėsmę. Todėl pesticidų naudojimą tokiose vietovėse reikėtų kiek įmanoma mažinti arba, jei įmanoma, iš viso jų nenaudoti.
- (16) Pesticidų naudojimas gali kelti ypač didelį pavojų labai ekologiškai pažeidžiamoms teritorijoms, pvz., „Natura 2000“ teritorijoms, saugomoms pagal direktyvas 79/409/EEB ir 92/43/EEB. Kitose vietose, tokiose kaip viešieji parkai ir sodai, sporto ir rekreacijos aikštynai, mokyklų aikštynai ir vaikų žaidimų aikštelės, ir vietose, esančiose labai arti sveikatos priežiūros įstaigų, sąlytis su pesticidais kelia didelę grėsmę. Šiose vietovėse reikėtų naudoti kuo mažiau pesticidų arba uždrausti juos naudoti. Kai naudojami pesticidai, turėtų būti nustatytos tinkamos rizikos valdymo priemonės ir, visų pirma, turėtų būti naudojami didelio pavojaus nekeliantys pesticidai, taip pat biologinės kontrolės priemonės.
- (17) Dėl pesticidų tvarkymo, įskaitant jų saugojimą, skiedimą ir maišymą, bei pesticidų purškimo įrangos valymą po naudojimo, taip pat dėl rezervuaruose esančio mišinio, tuščių pakuočių ir pesticidų likučių surinkimo ir šalinimo susidaro ypač didelė nepageidaujamo poveikio žmonėms ir aplinkai grėsmė. Todėl tikslinga nustatyti konkrečias tokią veiklą reglamentuojančias priemones, kurios papildytų 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/12/EB dėl atliekų⁽¹⁾ ir 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvoje 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų⁽²⁾ nustatytas priemones. Priemonės taip pat turėtų būti taikomos neprofesionaliems naudotojams, nes dėl nepakankamų šios naudotojų grupės žinių yra labai tikėtina, kad jie gali netinkamai tvarkyti pesticidus.
- (18) Jei visi ūkininkai taikytų integruotosios kenkėjų kontrolės bendruosius principus ir konkrečiai žemės ūkio kultūrai ir konkrečiam sektoriui nustatytas gaires, būtų kryptingiau naudojamos visos turimos kenkėjų kontrolės priemonės, tarp jų ir pesticidai. Todėl tai dar labiau sumažintų grėsmę žmonių sveikatai ir aplinkai ir priklausomybę nuo pesticidų naudojimo. Valstybės narės turėtų skatinti kenkėjų kiekį kontroliuoti naudojant mažai pesticidų, visų pirma taikant integruotąją kenkėjų kontrolę, ir sukurti sąlygas ir priemones, būtinas jai įgyvendinti.
- (19) Remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1107/2009 ir šia direktyva integruotosios kenkėjų kontrolės principų įgyvendinimas yra privalomas ir integruotosios kenkėjų kontrolės principų įgyvendinimo būdui taikomas subsidarumo principas. Valstybės narės savo nacionaliniuose veiksmų planuose turėtų apibūdinti, kaip jos užtikrins integruotosios kenkėjų kontrolės principų įgyvendinimą, jei tik įmanoma, pirmenybę teikdamos necheminiams augalų apsaugos metodams ir kenkėjų bei pasėlių valdymui.
- (20) Būtina vertinti pažangą, padarytą mažinant pesticidų naudojimo keliamą grėsmę ir neigiamą poveikį žmonių sveikatai bei aplinkai. Tinkamos priemonės yra suderinti rizikos rodikliai, kurie bus nustatyti Bendrijos lygmeniu. Valstybės narės turėtų naudotis tais rodikliais valdydamos riziką nacionaliniu lygiu ir teikdamos ataskaitas, o Komisija turėtų apskaičiuoti rodiklius, kad įvertintų pažangą Bendrijos lygmeniu. Turėtų būti naudojami pagal Bendrijos teisės aktus dėl augalų apsaugos produktų statistikos surinkti statistiniai duomenys. Be suderintų bendrų rodiklių valstybės narės turėtų turėti galimybę naudoti savo nacionalinius rodiklius.
- (21) Valstybės narės turėtų nustatyti sankcijas, taikomas pažeidus nacionalines pagal šią direktyvą priimtas nuostatas, ir užtikrinti jų įgyvendinimą. Sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
- (22) Kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo galimos su pesticidų naudojimu susijusios grėsmės, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (23) Šioje direktyvoje atsižvelgiama į pagrindines teises ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma šia direktyva siekiama skatinti į Bendrijos politiką integruoti aukšto lygio aplinkos apsaugą pagal tvaraus vystymosi principą, kaip nustatyta tos chartijos 37 straipsnyje.
- (24) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti tvirtinamos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁽³⁾.
- (25) Visų pirma Komisijai reikėtų suteikti įgaliojimus parengti šios direktyvos priedus ir juos atnaujinti. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, *inter alia*, ją papildant naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turi būti tvirtinamos pagal reguliavimo procedūrą su tikrinimu, numatytą Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje.

⁽¹⁾ OL L 114, 2006 4 27, p. 9.

⁽²⁾ OL L 377, 1991 12 31, p. 20.

⁽³⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

(26) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ⁽¹⁾ 34 punktą valstybės narės skatinamos dėl savo ir Bendrijos interesų parengti lenteles, kurios kuo geriau parodytų šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir viešai jas paskelbti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomi pagrindai siekiant tausiojo pesticidų naudojimo, sumažinant dėl jų naudojimo kylančią grėsmę ir poveikį žmonių sveikatai bei aplinkai ir skatinant integruotosios kenkėjų kontrolės bei alternatyvių metodų ar priemonių, pvz., necheminių priemonių naudojimo vietoj pesticidų, taikymą.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma pesticidams, kurie yra augalų apsaugos produktai, kaip apibrėžta 3 straipsnio 10 punkto a papunktyje.

2. Ši direktyva taikoma nepažeidžiant jokių kitų atitinkamų Bendrijos teisės aktų nuostatų.

3. Šios direktyvos nuostatos netrukdo valstybėms narėms taikyti atsargumo principo ribojant ar uždraudžiant pesticidų naudojimą konkrečiomis sąlygomis arba konkrečiose vietovėse.

3 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šioje direktyvoje taikomos šios sąvokų apibrėžtys:

- 1) profesionalus naudotojas – asmuo, naudojantis pesticidus atlikdamas savo profesinę veiklą, įskaitant operatorius, technikus, darbdavius bei savarankiškai dirbančius asmenis, dirbančius žemės ūkyje ir kituose sektoriuose;
- 2) platintojas – fizinis ar juridinis asmuo, tiekiantis pesticidus į rinką, įskaitant didmenininkus, mažmenininkus, prekyautojus ir tiekėjus;

3) konsultantas – asmuo, kuris įgijęs pakankamai žinių ir kaip specialistas arba kaip komercines paslaugas teikiantis subjektas, įskaitant, kai tinka, privačius savarankiškai dirbančius asmenis ir viešuosius konsultavimo paslaugų teikėjus, prekybos agentus, maisto produktų gamintojus ar mažmenininkus, konsultuoja kenkėjų kontrolės ir saugaus pesticidų naudojimo klausimais;

4) pesticidų purškimo įranga – aparatas, skirtas konkrečiai pesticidams purkšti ir tokios įrangos veiksmingam funkcionavimui būtini priedai, pavyzdžiui, purkštukai, manometrai, filtrai, sietai ir rezervuarų valymo įtaisai;

5) purškimas iš oro – pesticidų purškimas iš orlaivio (lėktuvo arba sraigatasparnio);

6) „integruotoji kenkėjų kontrolė“ – atidus visų esamų augalų apsaugos metodų svarstymas, o vėliau – tinkamų priemonių, kuriomis stabdomas kenksmingų organizmų populiacijų vystymasis, palaikomas ekonomiškai bei ekologiškai pateisinamas augalų apsaugos produktų ir kitų intervencijos formų naudojimo lygis ir mažinama ar kuo labiau sumažinama grėsmė žmonių sveikatai ir aplinkai, integravimas. Taikant integruotąją kenkėjų kontrolę siekiama auginti sveikas žemės ūkio kultūras kuo mažiau pažeidžiant žemės ūkio ekosistemas ir skatinama taikyti natūralius kenkėjų kontrolės mechanizmus;

7) rizikos rodiklis – rezultatas, gautas atlikus apskaičiavimus pagal metodą, naudojamą pesticidų grėsmei žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai apskaičiuoti;

8) necheminiai metodai – alternatyvūs augalų apsaugos ir kenkėjų kontrolės metodai, naudojami vietoj cheminių pesticidų, pagrįsti žemdirbystės technologijomis, pvz., nurodytomis III priedo 1 punkte, arba fiziniai, mechaniniai ar biologiniai kenkėjų kontrolės metodai;

9) terminai „paviršinis vanduo“ ir „požeminis vanduo“ reiškia tą patį, kaip ir Direktyvoje 2000/60/EB;

10) pesticidas yra:

a) augalų apsaugos produktas, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1107/2009;

b) biocidinis produktas, kaip apibrėžta 1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 98/8/EB dėl biocidinių produktų pateikimo į rinką ⁽²⁾.

⁽¹⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

⁽²⁾ OL L 123, 1998 4 24, p. 1.

4 straipsnis

Nacionaliniai veiksmų planai

1. Valstybės narės priima nacionalinius veiksmų planus, siekdamas nustatyti savo kiekybinius uždavinius, tikslus, priemones ir tvarkaraščius, siekiant sumažinti pesticidų naudojimo keliamą grėsmę bei poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai bei skatinti parengti ir įdiegti integruotąją kenkėjų kontrolę bei alternatyvius metodus ar priemones, kad būtų sumažinta priklausomybė nuo pesticidų naudojimo. Šie tikslai gali apimti įvairias didelį susirūpinimą keliančias sritis, pvz., darbuotojų apsaugą, aplinkos apsaugą, likučius, specialių technologijų naudojimą arba naudojimą konkrečioms žemės ūkio kultūroms.

Nacionaliniuose veiksmų planuose taip pat pateikiami rodikliai, pagal kuriuos stebimas augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra itin pavojingų veikliųjų medžiagų, naudojimas, ypač jei yra alternatyvių priemonių. Valstybės narės ypatingą dėmesį skiria augalų apsaugos produktams, kurių sudėtyje yra aktyviųjų medžiagų, patvirtintų pagal 1991 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvą 91/414/EEB dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką⁽¹⁾ ir kurie, tvirtinant iš naujo pagal Reglamentą (EB) Nr. 1107/2009, neatitiks kriterijų, taikomų tvirtinimui, kaip nustatyta to reglamento II priedo 3.6–3.8 punktuose.

Remiantis tokiais rodikliais ir, jei tinkama, atsižvelgiant į rizikos ar naudojimo mažinimo tikslus, kurie jau pasiekti iki šios direktyvos taikymo pradžios, taip pat nustatomi naudojimo mažinimo tvarkaraščiai ir tikslai, ypač jei naudojimo mažinimas yra tinkama priemonė siekiant rizikos mažinimo, atsižvelgiant į prioritetus, nustatytus pagal 15 straipsnio 2 dalies c punktą. Šie tikslai gali būti tarpiniai arba galutiniai. Valstybės narės naudojami visomis būtinomis priemonėmis, skirtomis šiems tikslams pasiekti.

Rengdamos ir persvarstydamos savo nacionalinius veiksmų planus, valstybės narės atsižvelgia į numatomų priemonių poveikį sveikatai, socialinį bei ekonominį poveikį ir poveikį aplinkai, į konkrečias nacionalines, regionines ir vietos sąlygas ir į visas atitinkamas suinteresuotųjų subjektų grupes. Valstybės narės savo nacionaliniuose veiksmų planuose apibūdina, kaip jos įgyvendins priemones pagal 5–15 straipsnius, kad būtų pasiekti šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti tikslai.

Nacionaliniuose veiksmų planuose atsižvelgiama į planuojamas priemones, numatytas pagal kitus Bendrijos teisės aktus dėl pesticidų naudojimo, pvz., į priemones, planuojamas pagal Direktyvą 2000/60/EB.

2. Ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 14 d. valstybės narės Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia savo nacionalinius veiksmų planus.

Nacionaliniai veiksmų planai peržiūrimi bent kas penkerius metus ir apie visus esminius nacionalinių veiksmų planų pakeitimus nedelsiant pranešama Komisijai.

3. Ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 14 d. Komisija pateikia valstybių narių praneštos informacijos, susijusios su nacionaliniais veiksmų planais, ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Ataskaitoje išvardijami naudoti metodai ir pateikiamos išvados, susijusios su įvairių rūšių tikslų, kuriais siekiama mažinti riziką ir pesticidų naudojimą, nustatymu.

Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 14 d. Komisija pateikia patirties, kurią sukauptė valstybės narės, įgyvendindamos nacionalinius tikslus, nustatytus pagal 1 dalį siekiant šios direktyvos tikslų, ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Jei reikia, kartu su ataskaita gali būti pateikiami atitinkami teisėkūros pasiūlymai.

4. Komisija jai pagal 2 dalį pateiktą informaciją skelbia visuomenei tinklavietėje.

5. Rengiant ir keičiant nacionalinius veiksmų planus taikomos Direktyvos 2003/35/EB 2 straipsnio nuostatos dėl visuomenės dalyvavimo.

II SKYRIUS

MOKYMAS, PESTICIDŲ PARDAVIMAS, INFORMAVIMAS IR INFORMUOTUMO DIDINIMAS

5 straipsnis

Mokymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad visiems profesionaliems naudotojams, platintojams ir konsultantams būtų prieinamas tinkamas mokymas, kurį organizuotų kompetentingų institucijų paskirtos įstaigos. Tokių mokymų sudaro pirminis ir papildomas mokymas siekiant atitinkamai įgyti ir atnaujinti reikalingas žinias.

Mokymas rengiamas taip, kad būtų užtikrinta, jog tokie naudotojai, platintojai ir konsultantai, atsižvelgiant į skirtingas jų funkcijas ir pareigas, įgytų pakankamai žinių apie I priede išvardytus dalykus.

2. Ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 14 d. valstybės narės sukuria pažymėjimų sistemas ir paskira už jų įgyvendinimą atsakingas kompetentingas institucijas. Šie pažymėjimai įrodo bent tai, kad profesionalūs naudotojai, platintojai ir konsultantai, dalyvaudami mokymuose ar kitais būdais, įgijo pakankamai žinių apie I priede išvardytus dalykus.

⁽¹⁾ OL L 230, 1991 8 19, p. 1.

Pažymėjimų sistemoje numatomi su pažymėjimų išdavimu, atnaujinimu ir panaikinimu susiję reikalavimai ir tvarka.

3. Priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, susijusias su I priedo keitimu, kad būtų atsižvelgta į mokslinę ir techninę pažangą, tvirtinamos pagal 21 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

6 straipsnis

Pesticidų pardavimo reikalavimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad platintojai turėtų pakankamai darbuotojų, turinčių 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą pažymėjimą. Tokie asmenys turi galėti pardavimo metu suteikti pirkėjams atitinkamą informaciją apie pesticidų naudojimą, grėsmę sveikatai ir aplinkai bei saugumo instrukcijas, skirtas tai atitinkamų produktų rizikai valdyti. Itin smulkiems platintojams, parduodantiems tik produktus neprofesionaliam naudojimui, gali būti taikoma išimtis, jei jie nepardavinėja pesticidų junginių, priskiriamų nuodingiems, labai nuodingiems, kancerogeniniams, mutageniniams ar toksiškiems reprodukcijai pagal 1999 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/45/EB dėl pavojingų preparatų klasifikavimą, pakeitimą ir ženklinimą reglamentuojančių valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų derinimo ⁽¹⁾.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamas apriboti pesticidų, kuriuos leista profesionaliai naudoti, pardavimą parduodant juos tik asmenims, turintiems 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą pažymėjimą.

3. Valstybės narės reikalauja, kad platintojai, parduodantys pesticidus neprofesionaliems naudotojams, suteiktų bendro pobūdžio informaciją apie pesticidų naudojimo keliamą grėsmę žmonių sveikatai ir aplinkai, visų pirma apie pavojų, poveikį, tinkamą saugojimą, tvarkymą, purškimą ir saugų šalinimą laikantis Bendrijos teisės aktų dėl atliekų, taip pat apie didelio pavojaus nekeliančias alternatyvas. Valstybės narės gali reikalauti, kad pesticidų gamintojai pateiktų tokią informaciją.

4. 1 ir 2 dalyse numatytos priemonės įdiegiamos ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 14 d.

7 straipsnis

Informavimas ir informuotumo didinimas

1. Valstybės narės imasi priemonių plačiai visuomenei informuoti ir skatinti bei palengvinti informavimo bei informuotumo didinimo programas ir tikslios bei subalansuotos informacijos apie pesticidus prieinamumą plačiai visuomenei, visų pirma apie dėl jų naudojimo kylančią grėsmę ir galimą ūmų

ir ilgalaikį poveikį žmonių sveikatai, netiksliniams organizmams bei aplinkai ir apie necheminių priemonių naudojimą.

2. Valstybės narės parengia sistemas, skirtas informacijai apie ūmaus apsinuodijimo pesticidais atvejus, taip pat, jei tai įmanoma, apie ilgalaikio apsinuodijimo raidą rinkti tarp grupių, kurios gali reguliariai patirti pesticidų poveikį, pvz., operatoriai, žemės ūkio darbuotojai ar žmonės, gyvenantys netoli vietovių, kuriose purškiami pesticidai.

3. Siekdama užtikrinti informacijos palyginamumą, Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 14 d. parengia strateginį gairių dokumentą dėl pesticidų naudojimo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai stebėsenos ir tyrimo.

III SKYRIUS

PESTICIDŲ PURŠKIMO ĮRANGA

8 straipsnis

Naudojamos įrangos techninė apžiūra

1. Valstybės narės užtikrina profesionaliai naudojamos pesticidų purškimo įrangos reguliarią techninę apžiūrą. Laikotarpis tarp techninių apžiūrų neturi būti ilgesnis nei penkeri metai iki 2020 m., o vėliau – ne ilgesnis nei treji metai.

2. Ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 14 d. valstybės narės užtikrina, kad pesticidų purškimo įrangos techninė apžiūra būtų atlikta bent vieną kartą. Po šios dienos profesionaliai naudoti bus leidžiama tik tą pesticidų purškimo įrangą, kurios tinkamumas patvirtintas techninės apžiūros metu.

Nauja įranga tikrinama bent vieną kartą per 5 metus po pirkimo.

3. Valstybės narės, nukrypdomos nuo 1 ir 2 dalių bei atsižvelgdamos į grėsmės žmonių sveikatai ir aplinkai vertinimą, įskaitant įrangos naudojimo masto įvertinimą, gali:

a) pesticidų purškimo įrangai, kuri nenaudojama pesticidams purškšti, rankinei ar ant nugaros nešiojamai pesticidų purškimo įrangai ir papildomai labai retais atvejais naudojamai pesticidų purškimo įrangai, kuri įtraukta į 4 straipsnyje numatytus nacionalinius veiksmų planus, taikyti skirtingus tvarkaraščius ir nustatyti skirtingus laikotarpius tarp techninių apžiūrų;

Niekada nelaikoma, kad labai retais atvejais naudojama ši papildoma pesticidų purškimo įranga:

i) traukiniuose ar orlaiviuose sumontuota purškimo įranga;

⁽¹⁾ OL L 200, 1999 7 30, p. 1.

ii) ilgesni nei 3 m purkštuvai su sija, įskaitant sumontuotus sėjai skirtose įrangoje;

b) netaikyti techninės apžiūros rankinei ar ant nugaros nešiojamai pesticidų purškimo įrangai. Šiuo atveju valstybės narės užtikrina, kad operatoriai būtų informuoti apie būtinybę reguliariai keisti priedus, apie konkrečią riziką, susijusią su ta įranga, taip pat kad operatoriai būtų apmokyti tinkamai naudoti tą purškimo įrangą pagal 5 straipsnį.

4. Techninės apžiūros metu patikrinama, ar pesticidų purškimo įranga atitinka II priede išvardytus atitinkamus reikalavimus, kad būtų užtikrintas aukštas žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygis.

Laikoma, kad pesticidų purškimo įranga, atitinkanti pagal 20 straipsnio 1 dalį parengtus suderintus standartus, atitinka ir pagrindinius sveikatos bei saugos ir aplinkos apsaugos reikalavimus.

5. Profesionalūs naudotojai, remdamiesi 5 straipsnyje numatytuose atitinkamuose mokymo kursuose įgytomis žiniomis, reguliariai atlieka pesticidų purškimo įrangos kalibravimą ir techninius patikrinimus.

6. Valstybės narės paskiria už techninių apžiūrų sistemų įdiegimą atsakingas įstaigas ir apie tai praneša Komisijai.

Kiekviena valstybė narė nustato pažymėjimų sistemas, pagal kurias būtų galima patikrinti, ar atlikta techninė apžiūra, ir pripažįsta kitose valstybėse narėse išduotus pažymėjimus pagal 4 dalyje nurodytus reikalavimus, kai laikotarpis po paskutinės kitoje valstybėje narėje atliktos techninės apžiūros yra lygus laikotarpiui tarp techninių apžiūrų, taikomam jos pačios teritorijoje, arba yra trumpesnis.

Valstybės narės stengiasi pripažinti kitose valstybėse narėse išduotus pažymėjimus, jeigu įvykdomos 1 dalyje nurodytos sąlygos dėl laikotarpių tarp techninių apžiūrų.

7. Priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, susijusias su II priedo keitimu, kad būtų atsižvelgta į mokslinę ir techninę pažangą, tvirtinamos pagal 21 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

IV SKYRIUS

KONKRETŪS METODAI IR NAUDOJIMO BŪDAI

9 straipsnis

Purškimas iš oro

1. Valstybės narės užtikrina, kad purškimas iš oro būtų uždraustas.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, purškimas iš oro gali būti leidžiamas tik specialiais atvejais, jeigu įvykdomos šios sąlygos:

a) nėra jokių veiksmingų alternatyvių priemonių, arba šis purškimo būdas yra akivaizdžiai pranašesnis dėl mažesnio poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, palyginti su pesticidų purškimu nuo žemės paviršiaus;

b) valstybė narė yra aiškiai patvirtinusi, kad atitinkamus pesticidus galima purkšti iš oro, kai prieš tai buvo atliktas konkretus purškimo iš oro rizikos vertinimas;

c) purškimą iš oro vykdamas operatorius turi turėti 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą pažymėjimą. Pereinamoju laikotarpiu, kol pažymėjimų sistemos dar neįdiegtos, valstybės narės gali priimti kitokį pakankamų žinių turėjimo įrodymą;

d) įmonė, atsakinga už purškimo iš oro vykdymą, turi institucijos, kompetentingos suteikti leidimus naudoti įrangą ir orlaivius pesticidų purškimui iš oro, leidimą;

e) jei vietovė, kuri bus purškiama, yra labai arti vietovių, kurios atviros visuomenei, suteikiant patvirtinimą įtraukiamos specialios rizikos valdymo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad nebūtų neigiamo poveikio pašalinių stebėtojų sveikatai. Vietovė, kuri bus purškiama, neturi būti labai arti gyvenamųjų vietovių;

f) nuo 2013 m. orlaiviuose turi būti sumontuota įranga, kuri yra geriausia esama technologija, siekiant sumažinti purškalo dreifą.

3. Valstybės narės paskiria institucijas, kompetingas nustatyti konkrečias sąlygas, kuriomis galima vykdyti purškimą iš oro, nagrinėti prašymus pagal 4 dalį ir viešai paskelbti informaciją apie žemės ūkio kultūras, vietas, aplinkybes ir konkrečius purškimui taikomus reikalavimus, įskaitant oro sąlygas, kuriomis gali būti leidžiama purkšti iš oro.

Patvirtinime kompetentingos institucijos nurodo būtinas gyventojų ir pašalinių stebėtojų išpėjimo laikui bei greta purškiamos vietovės esančios teritorijos aplinkos apsaugos priemones.

4. Profesionalus naudotojas, kuris nori purkšti pesticidus iš oro, kompetentingai institucijai pateikia prašymą dėl purškimo plano patvirtinimo, kartu pateikdamas įrodymą, kad įvykdytos 2 ir 3 dalyse nurodytos sąlygos. Prašymas dėl pesticidų purškimo iš oro pagal patvirtintą purškimo planą pateikiamas kompetentingai institucijai laiku. Jame pateikiama informacija apie numatomą purškimo laiką, taip pat apie naudojamų pesticidų kiekius ir rūšį.

Valstybės narės gali nustatyti, kad jeigu atsakymas apie priimtą sprendimą dėl prašymo leisti purkšti pesticidus iš oro pagal patvirtintą purškimo planą nepateikiamas per kompetentingų institucijų nustatytą laikotarpį, laikoma, jog prašymas patenkintas.

Ypatingomis aplinkybėmis, pvz., kai yra susidariusios neatidėliotinos aplinkybės arba ypatingai sunki padėtis, taip pat galima pateikti patvirtinti pavienius prašymus dėl purškimo iš oro. Kai tai yra pateisinama, kompetentingos institucijos turi galimybę taikyti pagreintą procedūrą, siekdamas patikrinti, ar įvykdytos 2 ir 3 dalyje nurodytos sąlygos, prieš leisdamas purkšti iš oro.

5. Vykdydamos atitinkamą stebėseną valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi 2 ir 3 dalyse nurodytų sąlygų.

6. Kompetentingos institucijos saugo duomenis apie prašymus ir patvirtinimus, kaip nurodyta 4 dalyje, ir leidžia visuomenei susipažinti su juose esančia reikšminga informacija, pvz., apie vietovę, kuri bus purškiama, numatytą purškimo dieną ir laiką, taip pat pesticidų rūšį, kaip reikalaujama pagal taikytiną nacionalinę ar Bendrijos teisę.

10 straipsnis

Informacija visuomenei

Valstybės narės į savo nacionalinius veiksmų planus gali įtraukti nuostatas dėl asmenų, kurie galėtų nukentėti dėl purškalo dreifo, informavimo.

11 straipsnis

Konkrečios vandens aplinkos ir geriamojo vandens apsaugos priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų patvirtintos atitinkamos priemonės vandens aplinkai ir geriamajam vandeniui nuo pesticidų poveikio apsaugoti. Tos priemonės remia atitinkamas Direktyvos 2000/60/EB ir Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 nuostatas ir yra su jomis suderinamos.

2. 1 dalyje nurodytas priemonės sudaro:

- a) pirmenybės teikimas pesticidams, kurie nėra klasifikuojami kaip pavojingi vandens aplinkai pagal Direktyvą 1999/45/EB ir kurių sudėtyje nėra prioritetinių pavojingų medžiagų, kaip nustatyta Direktyvos 2000/60/EB 16 straipsnio 3 dalyje;
- b) pirmenybės teikimas veiksmingiausiems purškimo metodams, pavyzdžiui, nedideliu purškalo dreifu pasižyminčios pesticidų purškimo įrangos naudojimui, visų pirma purškiant aukštąsias žemės ūkio kultūras, pavyzdžiui, apynius ir sodų bei vynuogynų kultūras;
- c) švelninančių priemonių, kurios kuo labiau sumažina taršos už tikslinės teritorijos ribų riziką, susidarančią dėl purškalo dreifo, drenažinio nutekėjimo ir nuotėkio, naudojimas. Šios priemonės apima atitinkamo dydžio buferinių zonų, skirtų apsaugoti netikslinius vandens gyvūnus, ir apsaugos zonų, skirtų paviršiniam bei požeminiam vandeniui, iš kurio išgautas geriamasis vanduo, kuriose pesticidai negali būti naudojami ar saugomi, sukūrimą;
- d) kuo didesnis purškimo ant arba šalia kelių, geležinkelio linijų, labai pralaidžių paviršių arba kitos infrastruktūros šalia paviršinio ar požeminio vandens, arba ant nepralaidžių paviršių, kai yra didelė nuotėkio į paviršinį vandenį ar nuotekų sistemas rizika, sumažinimas arba panaikinimas.

12 straipsnis

Pesticidų naudojimo arba rizikos konkrečiose vietovėse sumažinimas

Valstybės narės, deramai atsižvelgdamos į būtinus higienos ir visuomenės sveikatos reikalavimus bei biologinę įvairovę arba atitinkamą rizikos vertinimų rezultatus, užtikrina, kad tam tikrose konkrečiose vietovėse būtų naudojama kuo mažiau pesticidų arba būtų uždrausta juos naudoti. Taikomos tinkamos rizikos valdymo priemonės ir visų pirma naudojami didelio pavojaus nekeliantys augalų apsaugos produktai, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1107/2009, ir biologinės kontrolės priemonės. Atitinkamos konkrečios vietovės yra:

- a) vietovės, kuriose lankosi plačioji visuomenė arba pažeidžiamos grupės, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1107/2009 3 straipsnyje, pavyzdžiui, viešieji parkai ir sodai, sporto ir rekreacijos aikštynai, mokyklų aikštynai ir vaikų žaidimų aikštelės, taip pat vietos, esančios labai arti sveikatos priežiūros įstaigų;
- b) saugomos teritorijos, kaip apibrėžta Direktyvoje 2000/60/EB, arba kitos teritorijos, nurodytos siekiant nustatyti būtinas apsaugos priemones pagal direktyvą 79/409/EEB ir 92/43/EEB nuostatas;

- c) neseniai pesticidais apdorotos vietovės, kuriose lankosi ar į kurias gali patekti žemės ūkio darbuotojai.

13 straipsnis

Pesticidų tvarkymas bei saugojimas ir jų pakuočių bei likučių apdorojimas

1. Valstybės narės patvirtina būtinas priemones, skirtas užtikrinti, kad toliau išvardytos profesionalių naudotojų ir, kai tinka, platintojų atliekamos operacijos nekeltų pavojaus žmonių sveikatai ar aplinkai:

- a) pesticidų saugojimas, tvarkymas, skiedimas ir maišymas prieš naudojimą;
- b) pesticidų pakuočių ir likučių tvarkymas;
- c) po purškimo rezervuaruose likusių jų mišinių šalinimas;
- d) naudotos įrangos plovimas po purškimo;
- e) pesticidų likučių ir jų pakuočių surinkimas ar šalinimas pagal Bendrijos teisės aktus atliekų srityje.

2. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių dėl pesticidų, kuriuos leista naudoti neprofesionaliems naudotojams, kad būtų išvengta pavojingų tvarkymo operacijų. Šios priemonės gali apimti nedidelio toksiškumo pesticidų ir naudoti paruoštų mišinių naudojimą bei talpų arba pakuočių dydžio apribojimus.

3. Valstybės narės užtikrina, kad profesionaliam naudojimui skirtų pesticidų saugojimo vietos būtų suprojektuotos taip, jog būtų išvengta nepageidaujamo pesticidų išsiskyrimo. Ypatingas dėmesys skiriamas vietovei, dydžiui ir statybos medžiagoms.

14 straipsnis

Integruotoji kenkėjų kontrolė

1. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių siekdamas skatinti kenkėjų kontrolę naudojant mažai pesticidų, kai įmanoma teikdamas pirmenybę necheminiams metodams, kad profesionalūs pesticidų naudotojai iš visų tai konkrečiai kenkėjų problemai spręsti naudotinių veiklos būdų ir produktų teiktų pirmenybę veiklos būdams ir produktams, kurie kelia mažiausią grėsmę žmonių sveikatai ir aplinkai. Kenkėjų kontrolė naudojant mažai pesticidų apima integruotąją kenkėjų kontrolę bei ekologinį ūkininkavimą pagal 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo ⁽¹⁾.

2. Valstybės narės sukuria būtinas sąlygas integruotajai kenkėjų kontrolei įgyvendinti arba remia tokių sąlygų sukūrimą. Visų pirma jos užtikrina, kad profesionalūs naudotojai būtų tinkamai informuoti ir turėtų tinkamus įrankius, leidžiančius vykdyti kenkėjų stebėseną ir priimti sprendimus, bei galėtų pasi- naudoti konsultacijų paslaugomis integruotosios kenkėjų kontrolės klausimais.

3. Ne vėliau kaip 2013 m. birželio 30 d. valstybės narės Komisijai pateikia ataskaitą apie 1 ir 2 dalių įgyvendinimą ir visų pirma apie tai, ar sudarytos būtinos sąlygos integruotajai kenkėjų kontrolei įgyvendinti.

4. Valstybės narės savo nacionaliniuose veiksmų planuose aprašo, kaip jos užtikrina, kad visi profesionalūs naudotojai ne vėliau kaip 2014 m. sausio 1 d. įgyvendintų III priede išdėstytus integruotosios kenkėjų kontrolės bendruosius principus.

Priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, susijusias su III priedo keitimu, kad būtų atsižvelgta į mokslinę ir techninę pažangą, tvirtinamos pagal 21 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

5. Valstybės narės nustato atitinkamas paskatas, skirtas paskatinti profesionalius naudotojus savanoriškai įgyvendinti konkrečiai žemės ūkio kultūrai ar konkrečiam sektoriui nustatytas integruotosios kenkėjų kontrolės gaires. Viešosios institucijos ir (arba) organizacijos, atstovaujančios konkrečioms profesionaliems naudotojams, gali parengti tokias gaires. Valstybės narės savo nacionaliniuose veiksmų planuose nurodo tas gaires, kurias jos laiko atitinkamomis ir tinkamomis.

V SKYRIUS

RODIKLIAI, ATASKAITŲ TEIKIMAS IR INFORMACIJOS MAINAI

15 straipsnis

Rodikliai

1. Nustatomi suderinti rizikos rodikliai, kaip nurodyta IV priede. Tačiau valstybės narės be suderintų rodiklių gali toliau naudoti esamus nacionalinius rodiklius arba nustatyti kitus tinkamus rodiklius.

Priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, susijusias su IV priedo keitimu, kad būtų atsižvelgta į mokslinę ir techninę pažangą, tvirtinamos pagal 21 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

⁽¹⁾ OL L 189, 2007 7 20, p. 1.

2. Valstybės narės:

- a) apskaičiuoja 1 dalyje nurodytus suderintus rizikos rodiklius remdamosi statistiniais duomenimis, surinktais pagal Bendrijos teisės aktus dėl augalų apsaugos produktų statistikos, kartu su kitais susijusiais duomenimis;
- b) nustato tam tikrų veikliųjų medžiagų naudojimo tendencijas;
- c) nustato prioritetus, pavyzdžiui, veikliosios medžiagos, žemės ūkio kultūros, regionai ar praktika, kuriems reikia skirti ypač daug dėmesio, arba gerą praktiką, kuri gali būti naudojama kaip pavyzdys siekiant šios direktyvos tikslų sumažinti pesticidų naudojimo keliamą grėsmę bei poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai bei skatinti parengti ir įdiegti integruotą kenkėjų kontrolę ir alternatyvius metodus ar priemones, kad būtų sumažinta priklausomybė nuo pesticidų naudojimo.

3. Valstybės narės Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia pagal 2 dalį atliktų vertinimų rezultatus ir viešai paskelbia šią informaciją.

4. Komisija apskaičiuoja rizikos rodiklius Bendrijos lygiu naudodama statistinius duomenis, surinktus pagal Bendrijos teisės aktus dėl augalų apsaugos produktų statistikos, ir kitus susijusius duomenis, kad nustatytų pesticidų naudojimo keliamos rizikos tendencijas.

Komisija taip pat naudojasi šiais duomenimis ir šia informacija, kad įvertintų pažangą, padarytą įgyvendinant kitų Bendrijos politikos krypčių, kuriomis siekiama sumažinti pesticidų poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, tikslus.

Visuomenė gali susipažinti su rezultatais juos paskelbus tinklavietėje, kuri nurodyta 4 straipsnio 4 dalyje.

16 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Komisija reguliariai teikia ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai apie įgyvendinant šią direktyvą padarytą pažangą, prireikus kartu pateikdama pasiūlymus dėl pakeitimų.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijas, taikytinas už pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų pažeidimus, ir imasi visų

priemonių, būtinų jų įgyvendinimui užtikrinti. Nustatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

Valstybės narės praneša Komisijai apie šias nuostatas ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 14 d. ir nedelsdamos praneša apie visus vėlesnius pakeitimus.

18 straipsnis

Informacijos ir pažangiosios patirties mainai

Komisija pateikia informacijos ir pažangiosios patirties tausiojo pesticidų naudojimo ir integruotosios kenkėjų kontrolės srityje mainų klausimą aptarti teminės strategijos dėl tausiojo pesticidų naudojimo ekspertų grupėje kaip prioritetą.

19 straipsnis

Mokesčiai ir rinkliavos

1. Valstybės narės, nustatydamos mokestį arba rinkliavą, gali susigražinti išlaidas, susijusias su darbu, kurį jos atlieka vykdydamos įsipareigojimus pagal šią direktyvą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyto mokesčio arba rinkliavos dydis būtų nustatytas skaidriai ir atitiktų faktinę atlikto darbo kainą.

20 straipsnis

Standartizavimas

1. Šios direktyvos 8 straipsnio 4 dalyje nurodyti standartai nustatomi vadovaujantis 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie techninius standartus, reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarką⁽¹⁾, 6 straipsnio 3 dalyje numatyta tvarka.

Prašymas parengti šiuos standartus gali būti pateikiamas pasi-konsultavus su 21 straipsnio 1 dalyje nurodytu komitetu.

2. Nuorodas į standartus Komisija skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

⁽¹⁾ OL L 204, 1998 7 21, p. 37.

3. Jeigu valstybė narė arba Komisija mano, kad standartas ne visiškai atitinka reikalavimus, kuriuos jis apima, Komisija arba atitinkama valstybė narė perduoda nagrinėti šį klausimą remiantis Direktyvos 98/34/EB 5 straipsniu įsteigtam komitetui ir išdėsto savo argumentus. Tas komitetas nedelsdamas pateikia savo nuomonę.

Atsižvelgusi į to komiteto nuomonę Komisija nusprendžia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbti, neskelbti, skelbti su apribojimais, palikti, palikti su apribojimais arba panaikinti nuorodas į atitinkamą suderintą standartą.

Komisija praneša apie tai atitinkamai Europos standartizacijos įstaigai ir prireikus paprašo peržiūrėti atitinkamus suderintus standartus.

21 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda pagal 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras⁽¹⁾, 58 straipsnį įsteigtas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas.

2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

22 straipsnis

Išlaidos

Siekdama remti suderintos politikos ir sistemų kūrimą tausiojo pesticidų naudojimo srityje, Komisija gali finansuoti:

a) suderintos sistemos rengimą, įskaitant atitinkamą duomenų bazę, kurioje bus renkama ir saugoma visa su pesticidų keliamos rizikos rodikliais susijusi informacija, ir prieigą prie šios informacijos kompetentingoms institucijoms, kitoms suinteresuotosioms šalims bei plačiajai visuomenei;

b) tyrimų, būtinų teisės aktams rengti ir tobulinti, įskaitant šios direktyvos priedų derinimą atsižvelgiant į techninę pažangą, atlikimą;

c) gairių bei pažangiosios patirties rengimą siekiant palengvinti šios direktyvos įgyvendinimą.

23 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini šiai direktyvai įgyvendinti ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 14 d.

Valstybės narės, priimdamos šias nuostatas, jose daro nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

24 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

25 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2009 m. spalio 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BUZEK

Tarybos vardu

Pirmininkė

C. MALMSTRÖM

⁽¹⁾ OL L 31, 2002 2 1, p. 1.

I PRIEDAS

5 straipsnyje nurodyto mokymo dalykai

1. Visi susiję teisės aktai dėl pesticidų ir jų naudojimo.
2. Esami nelegalūs (suklastoti) augalų apsaugos produktai ir jų keliami grėsmė bei tokių produktų atpažinimo metodai.
3. Su pesticidais siejamas pavojus bei rizika ir jų nustatymo bei kontrolės būdai, visų pirma:
 - a) žmonėms (operatoriams, gyventojams, pašaliniais stebėtojams, į pesticidais apdorotas vietas patenkantiems žmonėms, taip pat produktus, apdorotus pesticidais, tvarkantiems ar valgantiems žmonėms) kylanti grėsmė ir kaip ją padidina veiksniai, pavyzdžiui, rūkymas;
 - b) apsinuodijimo pesticidais simptomai ir pirmosios pagalbos priemonės;
 - c) netiksliniams augalams, naudingiems vabzdžiams, laukinei gamtai, biologinei įvairovei ir aplinkai apskritai kylanti grėsmė.
4. Bendros žinios apie integruotosios kenkėjų kontrolės strategijas bei metodus, integruoto žemės ūkio kultūrų valdymo strategijas bei metodus, ekologinio ūkininkavimo principus, biologinės kenkėjų kontrolės metodus, informacija apie bendruosius principus ir konkrečiai žemės ūkio kultūrai ar konkrečiam sektoriui nustatytas integruotosios kenkėjų kontrolės gaires.
5. Palyginamojo vertinimo inicijavimas naudotojų lygmeniu, siekiant padėti profesionaliems naudotojams iš visų leistų naudoti produktų, skirtų konkrečiai kenkėjų problemai konkrečioje situacijoje, pasirinkti pačius tinkamiausius pesticidus, pasižyminčius mažiausiu šalutiniu poveikiu žmonių sveikatai, netiksliniams organizmams ir aplinkai.
6. Priemonės kuo labiau sumažinti grėsmę, kylantią žmonėms, netiksliniams organizmams ir aplinkai: saugi darbo praktika saugant, tvarkant ir maišant pesticidus bei šalinant tuščias pakuotes, kitas užterštas medžiagas ir koncentruotų ar praskiestų pesticidų perteklių (įskaitant mišinius rezervuaruose); rekomendacijos, kaip kontroliuoti poveikį operatoriui (asmens apsaugos įranga).
7. Rizika pagrįstos programos, kuriose atsižvelgiama į vietos vandens gavybos ypatybes, pvz., klimatą, dirvožemio ir žemės ūkio kultūrų rūšį bei reljefą.
8. Pesticidų purškimo įrangos paruošimo darbui procedūros, įskaitant įrangos kalibravimą, ir jos naudojimo procedūros, keliančios kuo mažesnę pavojų naudotojui, kitiems žmonėms, netikslinėms gyvūnų bei augalų rūšims, biologinei įvairovei ir aplinkai, įskaitant vandens išteklius.
9. Pesticidų purškimo įrangos naudojimas bei jos priežiūra ir specialūs purškimo metodai (pavyzdžiui, purškimas mažais kiekiais ir purkštukai, nuo kurių purškalo dreifas yra nedidelis), taip pat techninės naudojamų purkštuvų apžiūros tikslai ir purškimo kokybės gerinimo būdai. Konkreti rizika, susijusi su rankinės ar ant nugaros nešiojamos pesticidų purškimo įrangos naudojimu, ir atitinkamos rizikos valdymo priemonės.
10. Skubūs veiksmai žmonių sveikatai ir aplinkai, įskaitant vandens išteklius, apsaugoti atsitiktinio nuotėkio ir taršos atvejais bei susidarius ypatingoms oro sąlygoms, dėl kurių gali kilti pesticidų pasklidimo rizika.
11. Specialios priežiūros priemonės saugomose teritorijose, nustatytose pagal Direktyvos 2000/60/EB 6 ir 7 straipsnius.
12. Sveikatos stebėseną ir galimybės informuoti apie bet kokius nelaimingus atsitikimus ar tariamus nelaimingus atsitikimus.
13. Pesticidų naudojimo apskaitos vedimas vadovaujantis atitinkamais teisės aktais.

II PRIEDAS

Su pesticidų purškimo įrangos technine apžiūra susiję sveikatos bei saugos ir aplinkos apsaugos reikalavimai

Pesticidų purškimo įrangos techninė apžiūra apima visus aspektus, kurie yra svarbūs siekiant aukšto lygio saugos ir žmonių sveikatos bei aplinkos apsaugos. Visapusišką purškimo operacijos veiksmingumą reikėtų užtikrinti tinkamu prietaisų ir įrangos veikimu, kad būtų garantuojama, jog bus pasiekta toliau nurodytų tikslų.

Pesticidų purškimo įranga turi veikti patikimai ir būti tinkamai naudojama pagal paskirtį, užtikrinant, kad pesticidai būtų tiksliai dozuojami ir paskirstomi. Įranga turi būti tokios būklės, kad ją būtų galima saugiai, lengvai ir pilnai užpildyti bei ištuštinti, ir kad būtų išvengta pesticidų nuotėkio. Turi būti įmanoma nesunkiai ir visiškai įrangą išvalyti. Turi būti užtikrintas saugus įrangos veikimas, turi būti galimybė ją valdyti ir nedelsiant sustabdyti iš operatoriaus sėdėjimo vietos. Prireikus reguliavimas turi būti paprastas, tikslus ir toks, kurį galima pakartoti.

Aspektai, kuriems reikėtų skirti ypatingą dėmesį:

1. Galios perdavimo dalys

Galios perdavimo velenų apsauga ir galios jungties apsauga turi būti sumontuota ir geros būklės, o apsauginių priemonių ir judančių ar besisukančių galios perdavimo dalių veikimas neturi būti trukdomas, kad būtų užtikrinta operatoriaus apsauga.

2. Siurblys

Siurblio galingumas turi būti pritaikytas prie įrangos parametrų, ir siurblys turi tinkamai veikti, kad būtų užtikrintas stabilus ir patikimas pesticidų purškimo tempas. Iš siurblio neturi būti jokio nuotėkio.

3. Maišymas

Maišikliai turi užtikrinti tinkamą maišymą, kad rezervuare esančio skysto purškimo mišinio koncentracija visame rezervuare būtų vienoda.

4. Purškimo skysčio rezervuaras

Purškimo rezervuarai, įskaitant rezervuaro turinio rodiklį, pripildymo įtaisus, įpylimo angos sietus ir filtrus, išleidimo ir plovimo sistemas ir maišiklius, turi veikti taip, kad būtų kuo labiau sumažinta atsitiktinio nuotėkio, netolygaus koncentracijos pasiskirstymo ir poveikio operatoriui tikimybė, ir kad liktų kuo mažiau likučių.

5. Matavimo, kontrolės ir reguliavimo sistemos

Visi matavimo, įjungimo ir išjungimo, slėgio ir (arba) srovės reguliavimo įtaisai turi būti tinkamai kalibruoti bei veikti tiksliai, ir neturi būti jokio nuotėkio. Įrangos veikimo metu turi būti lengva patikrinti slėgį ir slėgio reguliavimo prietaisų veikimą. Slėgio reguliavimo prietaisais turi būti palaikomas nuolatinis darbinis slėgis ir nuolatinis siurblio sukimasis, siekiant užtikrinti stabilų pesticidų purškimo tempą.

6. Vamzdžiai ir žarnos

Vamzdžiai ir žarnos turi būti tinkamos būklės, kad įvykus gedimui būtų išvengta skysčio srauto pertrūkių ar atsitiktinio nuotėkio. Naudojant įrangą pačiu didžiausiu slėgiu, iš vamzdžių ar žarnų neturi būti jokio nuotėkio.

7. Filtravimas

Siekiant išvengti nevienalyčio ar netolygaus purškimo, įrengiami filtrai turi būti geros būklės, o tinkamo dydžio turi būti suderintas su ant purkštuvo tvirtinamų purkštukų dydžiu. Kur tai taikoma, turi teisingai veikti indikacinė sistema, pranešanti apie filtro užsikimšimą.

8. Purkštuvai su sija (naudojamas įranėje, purškiančioje pesticidus, horizontaliai įtaisant sija, esančią arti žemės ūkio kultūrų ar kitų apipurškiamų objektų)

Purkštuvai su sija turi būti geros būklės ir būti stabiliai įtvirtinti visomis kryptimis. Turi tiksliai veikti fiksavimo ir reguliavimo sistemos ir nenumatytų judesių slopinimo bei nuolydžio kompensaciniai prietaisai.

9. Purkštukai

Purkštukai turi tinkamai veikti, kad nustojus purkšti nelašėtų. Siekiant užtikrinti purškimo tolygumą, kiekvieno atskiro purkštuko purškimo srovė neturi labai nukrypti nuo gamintojo pateiktose duomenų lentelėse nurodytų purškimo srovės normų.

10. Paskirstymas

Kur tai taikoma, purškiant į šonus ir vertikaliai (jei purškiamos aukštosios žemės ūkio kultūros), purškiamas mišinys tiksliniame plote turi būti paskirstomas tolygiai.

11. Ventilatorius (įrangoje, kurioje pesticidai paskirstomi oro srautu)

Ventilatorius turi būti geros būklės ir užtikrinti stabilų ir patikimą oro srauto tiekimą.

III PRIEDAS

Integruotosios kenkėjų kontrolės bendrieji principai

1. Kenksmingų organizmų prevenciją ir (arba) slopinimą reikėtų užtikrinti arba remti pasitelkiant, be kitų, visų pirma šias priemones:
 - sėjomainą,
 - tinkamų kultivavimo metodų naudojimą (pvz., sėklos guoliavietės formavimą, sėjos laiką ir tankumą, išėlius, dirvosauginį žemės dirbimą, genėjimą ir sėją neįterpus sėklų),
 - kai tinkama, atsparių veislių ir standartinių ir (arba) sertifikuotų sėklų ir sodinamųjų medžiagų naudojimą,
 - subalansuotos tręšimo, kalkinimo bei irigacijos ir (arba) drenažo praktikos taikymą,
 - kenksmingų organizmų plitimo prevenciją taikant higienos priemones (pvz., reguliariai plaunant agregatus ir įrangą),
 - svarbių naudingų organizmų apsaugą ir stiprinimą, pavyzdžiui, taikant tinkamas augalų apsaugos priemones arba naudojant ekologines infrastruktūras gamybos vietose ir už jų.
2. Turi būti vykdoma kenksmingų organizmų stebėseną naudojant tinkamus metodus ir priemones, jei jų esama. Šios tinkamos priemonės turėtų apimti, kai tai įmanoma, tam tikros srities pastabas, mokslškai pagrįstus išpėjimus, prognozes ir ankstyvos diagnostikos sistemas, taip pat turėtų būti remiamasi profesionaliai kvalifikuotų konsultantų patarimais.
3. Remdamasis stebėsenos rezultatais profesionalus naudotojas turi nuspręsti, ar taikyti augalų apsaugos priemones ir kada jas taikyti. Priimant sprendimus ypač svarbu remtis tiksliais ir mokslškai pagrįstomis ribinėmis vertėmis. Kai įmanoma, prieš apdorojant būtina atsižvelgti į konkrečiam regionui, konkrečioms vietovėms, konkrečioms žemės ūkio kultūroms ir konkrečioms klimato sąlygoms nustatytus kenksmingų organizmų ribinius lygius.
4. Pirmenybė turi būti teikiama tvariams biologiniams, fiziniams ir kitiems necheminiams metodams vietoje metodų, pagal kuriuos naudojami chemikalai, jei šios alternatyvos užtikrina pakankamą kenkėjų kontrolę.
5. Purškiami pesticidai turi būti kuo labiau konkrečiai pritaikyti tikslui ir pasižymėti mažiausiu šalutiniu poveikiu žmonių sveikatai, netiksliniams organizmams ir aplinkai.
6. Profesionalus naudotojas turėtų užtikrinti, kad naudojamų pesticidų ir kitų intervencijos formų mastas neviršytų būtinybės, pavyzdžiui, mažinti dozes, purkšti rečiau ar ne visoje teritorijoje, laikant, kad augalams kylančios rizikos lygis yra priimtinas, ir kad jis nedidintų kenksmingų organizmų populiacijų atsparumo vystymosi rizikos.
7. Tais atvejais, kai turima informacijos apie atsparumo augalų apsaugos priemonėms riziką ir kai dėl kenksmingų organizmų lygio ant žemės ūkio kultūrų pesticidus būtina purkšti kelis kartus, reikėtų taikyti esamas kovos su atsparumu strategijas, kad purškiami produktai būtų naudojami veiksmingai. To siekiant gali prireikti naudoti įvairius pesticidus bei skirtingus jų panaudojimo būdus.
8. Remdamasis duomenimis apie pesticidų naudojimą ir kenksmingų organizmų stebėsenos rezultatais, profesionalus naudotojas turėtų patikrinti, ar taikytos augalų apsaugos priemonės buvo sėkmingos.

IV PRIEDAS

Suderinti rizikos rodikliai
